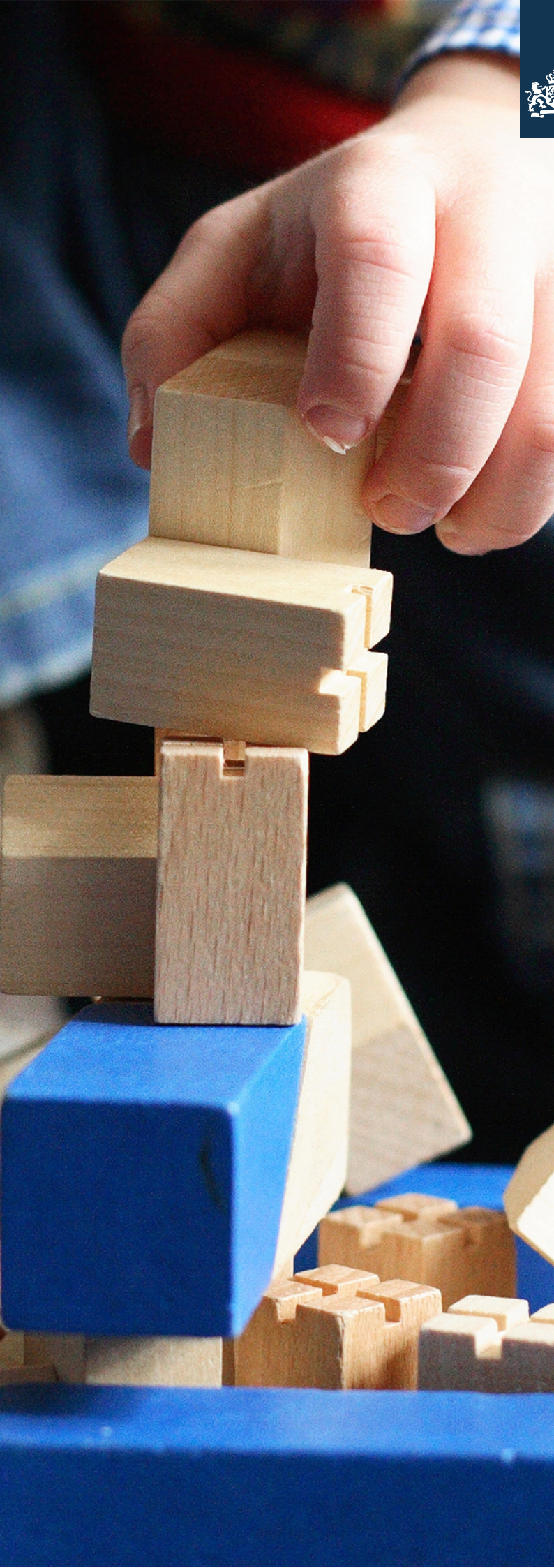

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Pijnacker-Nootdorp

Onderzoek gemeente

Onderzoek naar voor- en vroegschoolse educatie

Datum vaststelling: 28 april 2021

Samenvatting

De inspectie houdt toezicht op de wijze waarop de gemeenten de verplichtingen aangaande het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) nakomen. Gemeenten hebben hiervoor een digitale vragenlijst ingevuld.

Volgens de analyse van de digitale vragenlijst van de gemeente Pijnacker-Nootdorp bestaan er mogelijk risico's ten aanzien van de uitvoering van de wettelijke vve-verplichtingen in deze gemeente. We hebben daarom besloten een onderzoek uit te voeren.

We hebben de vragenlijst geverifieerd aan de hand van de aangeleverde documenten en de toelichting daarop, in een gesprek met betrokkenen van de gemeente. Vervolgens hebben we de eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld en de eigen aspecten van kwaliteit gewaardeerd.

Beeld van de kwaliteit van vve binnen de gemeente

De gemeente Pijnacker- Nootdorp beschikt over geactualiseerd vve-beleid, maar de uitvoering van dit beleid is deels nog in ontwikkeling. Aan een aantal wettelijke eisen met betrekking tot het vve-beleid wordt al voldaan. De overige wettelijke eisen zijn nog in ontwikkeling. In 2019 is er een onderzoeksrapportage opgeleverd door een extern bureau in opdracht van de gemeente. Deze rapportage bevat een schets van verschillende scenario's over hoe de gemeente de peuteropvang en vve in de toekomst (vanaf 2020) zou kunnen gaan subsidiëren. Het College van B&W heeft hierover inmiddels een besluit genomen.

Vanwege de COVID situatie heeft de gemeente vertraging opgelopen in de uitrol van haar beleid, bijvoorbeeld om afspraken te maken met andere betrokkenen. Op een aantal onderdelen bevestigt dit onderzoek dat er risico's zijn in de uitvoering van de wettelijke vve-verplichtingen. Er liggen nog diverse kansen voor de gemeente om haar regietaak te versterken.

Wat gaat goed bij vve?

De gemeente heeft samen met de samenwerkingspartners in het veld gedefinieerd wie haar doelgroepkinderen zijn.

Gemeente: Pijnacker-Nootdorp
Gemeente nummer: 1926

OAB-budget gemeente 2020:
€261.100

Aantal houders in de gemeente
zonder voorschoolse educatie: 7

Aantal houders in de gemeente met
voorschoolse educatie: 2

Aantal kinderdagverblijven
met voorschoolse educatie in de
gemeente: 8

Aantal schoolbesturen in de
gemeente: 6

GGD-regio: GGD Haaglanden

Wat moet beter bij vve?

Een aantal punten moet beter. Ten eerste moet de gemeente het bereik verbeteren. De gemeente moet ervoor zorgen dat minstens 90% van de doelgroeppeuters deelneemt aan vve-activiteiten op een voorschoolse voorziening, dat lukt nog niet.

Ten tweede moet de gemeente de toeleiding verbeteren. Ondanks bestaande afspraken over de toeleiding lukt het nog niet om alle peuters met een vve-indicatie op een vve plek te krijgen. De gemeente heeft hier geen directe verklaring voor. Dit is wel noodzakelijk om hier gerichte verbeteracties op uit te kunnen voeren.

Tot slot moet de gemeente afspraken maken met de schoolbesturen over wat ze willen dat de doelgroepkleuters kennen en kunnen om zo succesvol mogelijk in groep 3 te starten.

Wat kan beter bij vve?

De gemeente heeft geen eigen ouderbeleid dat erop gericht is om de ouders van doelgroeppeuters te stimuleren om deel te nemen aan vve-activiteiten.

De gemeente is de afgelopen periode bezig geweest met het actualiseren van haar beleid. De uitvoering van dit beleid is nog niet op alle onderdelen op het gewenste niveau. De gemeente kan nog een verbeteringslag maken in het monitoren en evalueren van het beleid, de afspraken en de resultaten. Dit brengt de gemeente in de positie om actiever te sturen en gerichte verbeteringen aan te brengen.

Vervolg

We spreken met de gemeente af dat ze het bereik en de toeleiding verbeteren. Daarnaast maakt de gemeente afspraken met de schoolbesturen over de resultaten van de voorschoolse educatie. In november-december 2021 gaan we opnieuw in gesprek met de gemeente Pijnacker-Nootdorp om te bepalen of de gemeente voldoet aan alle wettelijke eisen.

Inhoudsopgave

	Samenvatting	0
1.	Opzet onderzoek	5
2.	Resultaten onderzoek op gemeenteniveau	7
3.	Reactie van de gemeente	14

1. Opzet onderzoek

De inspectie heeft onderzoek uitgevoerd bij de gemeente Pijnacker-Nootdorp.

Werkwijze

- Analyse van de beantwoorde digitale vragenlijst in relatie tot de bevindingen tijdens eerder onderzoek van het vve-beleid van de gemeente.
- Analyse van aanvullend opgevraagde informatie in relevante beleidsdocumenten van de gemeente;
- Intern overleg met het team Kinderopvang over GGD-toezicht in de gemeente;
- Een gesprek met de betrokken beleidsambtenaar over het vve-beleid van de gemeente;
- Beoordeling van het vve-beleid van de gemeente Pijnacker-Nootdorp.

Bij het onderzoek naar vve-gemeenten worden de volgende standaarden onderzocht.

Standaarden gemeente	Onderzocht
1. Gemeentelijk beleid	
1.1 Definitie doelgroepkind	•
1.2 Bereik	•
1.3 Toeleiding	•
1.4 Doorgaande lijn	•
1.5 Resultaten	•
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau	•
2. Vve beleidscontext	
2.1 Integraal vve-programma	•
2.2 Ouders	•
2.3 Externe zorg	•
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•
3. Vve condities	
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt	•
3.2 Er is een gemeentelijk vve-subsidiekader	•

Onderzoeksactiviteiten

Wij hebben de jaarlijkse vragenlijst, ingevuld door de gemeente, geverifieerd. Dit hebben we gedaan aan de hand van de aangeleverde documenten en de toelichting daarop, in een gesprek met betrokkenen van de gemeente. Vervolgens hebben wij de eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld en de eigen aspecten van kwaliteit gewaardeerd.

Legenda

De beoordeling en waardering van standaarden wordt in dit rapport aangegeven door de hiernaast geplaatste legenda.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de resultaten van het gemeentelijke onderzoek naar vve en de afspraken over het vervolgtoezicht.

In hoofdstuk 3 hebben we de reactie van de gemeente op het onderzoek naar vve en de rapportage daarover opgenomen.

Legenda

Beoordelingen en waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- O Onvoldoende
- K Kan beter
- V Voldoende
- G Goed

2 . Resultaten onderzoek op gemeenteniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek bij de gemeente Pijnacker-Nootdorp op de standaarden voor vve.

Samenvattend oordeel

De gemeente Pijnacker-Nootdorp voldoet slechts ten dele aan haar wettelijke verplichtingen voor wat betreft vve. We constateren dat een deel van de mogelijke risico's ten aanzien van de uitvoering van de wettelijke verplichtingen bevestigd worden in dit onderzoek.

De gemeente voldoet niet aan haar verplichting om voldoende bereik te realiseren. Daarnaast lukt het ook nog niet voldoende om de toeleiding optimaal te laten verlopen ondanks dat hier afspraken over zijn gemaakt. En tot slot heeft de gemeente nog geen resultaatafspraken gemaakt met de schoolbesturen.

Ook liggen er nog kansen voor de gemeente binnen de vve-beleidscontext. Dit geldt met name voor het hebben van een gemeentelijk ouderbeleid en het versterken van de systematische evaluatie en het verbeteren van vve op gemeentelijk niveau.

Tegelijk zien we dat de gemeente Pijnacker-Nootdorp aandacht heeft voor het vve-beleid en dit met ondersteunend advies van een extern bureau geactualiseerd heeft waar nodig. De uitvoering hiervan heeft enige vertraging opgelopen vanwege de COVID situatie. Desondanks ligt er een kans voor de gemeente om haar regietaak te versterken ook vanwege de bevindingen die eerder zijn geconstateerd door de inspectie welke vastgelegd zijn in het rapport van januari 2013.

2.1. Voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van de kwaliteitsgebieden 'Gemeentelijk vve-beleid (1)', 'Vve-beleidscontext (2)' en 'Vve-condities (3)'.

Gemeentelijk vve-beleid	O	K	V	G
1.1 Definitie doelgroepkind			•	
1.2 Bereik	•			
1.3 Toeleiding	•			
1.4 Doorgaande lijn			•	
1.5 Resultaten	•			
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau			•	

Vve-beleidscontext	K	V	G
2.1 Integraal vve-programma		•	
2.2 Ouders	•		
2.3 Externe zorg		•	
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen		•	
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•		

Vve-condities	O	K	V	G
3.2 Er is een gemeentelijk subsidiekader			•	

Gemeentelijk vve-beleid

De gemeente heeft een eigen doelgroepdefinitie

Deze standaard beoordelen we met een Voldoende omdat de gemeente een vastgestelde doelgroepdefinitie heeft. De gemeente heeft de doelgroepdefinitie in samenspraak met JGZ en de kinderopvangaanbieders opgesteld. De huidige definitie heeft alleen betrekking op doelgroepeuters. Om het eigen gemeentelijke vve-beleid te versterken kan de gemeente overwegen om de definitie te verbreden naar kleuters. Uiteraard is het dan wel van belang dat schoolbesturen hierbij betrokken worden.

De gemeente bereikt onvoldoende peuters

Het bereik voldoet niet aan de wettelijke vereisten en daarom beoordelen we deze standaard met een Onvoldoende. De gemeente

Pijnacker-Nootdorp voldoet niet aan artikel 166, eerste lid van de WPO om voldoende aanbod voor vve te realiseren. Het bereik wordt beoordeeld op basis van het aanbod en op basis van het gerealiseerde bereik. In 2019 was er één aanbieder met gesubsidieerde voorschoolse educatie. Op 1 oktober 2019 waren er in totaal 106 doelgroepeuters. De gemeente heeft slechts 64 beschikbare plekken. Uit de gegevens blijkt dat een deel van de doelgroepeuters niet wordt bereikt. De gemeente moet ervoor zorgdragen dat minstens 90% van de doelgroepeuters deelneemt aan vve en dat lukt niet. De gemeente kan dit aantal (nog) niet geheel onderbouwd verklaren, daarvoor is aanvullend onderzoek nodig. Daarbij komt dat er een nieuwe aanbieder is gestart die tevens gesubsidieerde voorschoolse educatie zou aanbieden. Vanwege de COVID situatie heeft deze aanbieder vertraging opgelopen. Het is nog niet helder of met de toevoeging van deze aanbieder het bereik voldoende dekkend is. Daarom ontvangt de gemeente hiervoor een herstelopdracht.

De toeleiding naar voorscholen verloopt ondanks gemaakte afspraken niet optimaal

De standaard toeleiding beoordelen we met een Onvoldoende, omdat het niet volledig voldoet. De gemeente is op basis van artikel 167, lid 1a onder 2 WPO verantwoordelijk voor het voeren van overleg en het maken van afspraken over de wijze waarop doelgroepkinderen worden toegeleid naar voorschoolse en vroegschoolse educatie. De gemeente Pijnacker-Nootdorp heeft afspraken met het CJG over de toeleiding van vve-peuters. Met het CJG is afgesproken dat zij verantwoordelijk zijn voor het afgeven van een indicatie bij doelgroepeuters en de toeleiding organiseren naar de locaties met voorschoolse educatie binnen de gemeente. Deze afspraken worden volgens de gemeente grotendeels uitgevoerd. Vanuit de gemaakte afspraken heeft het CJG een prominente rol in contact met ouders op het moment dat zij zich ondanks een indicatie niet melden bij een locatie met voorschoolse educatie. Het is op het moment van het onderzoek voor de gemeente niet helder in hoeverre de begeleiding van de ouders door het CJG verloopt en of er daadwerkelijk wordt voorzien in gerichte informatie aan deze specifieke ouders, bijvoorbeeld in de eigen moedertaal. De gemeente Pijnacker-Nootdorp heeft tijdens het onderzoek niet direct een onderbouwde verklaring voor het deel van de peuters dat niet wordt bereikt. Dit vraagt daarom om nadere inspanning van de gemeente om dit alsnog in beeld te brengen. En om daarna te kijken wat ervoor nodig is om de toeleiding alsnog beter te laten aansluiten. De gemeente ontvangt hiervoor een herstelopdracht.

De doorgaande lijn voldoet aan de wettelijke eisen

De standaard doorgaande lijn beoordelen we als Voldoende. De gemeente Pijnacker- Nootdorp heeft afspraken gemaakt met vve-instellingen en de schoolbesturen over de overdracht van kindgegevens van voor- naar vroegschool waarbij gegevens over de

ontwikkeling van het kind onderdeel zijn van deze gegevens. De gemeente geeft aan dat alle betrokken partijen uitvoering geven aan de eerder gemaakte afspraken en dat er sprake is van een 'warme' overdracht. Toch heeft dit specifieke punt niet op een centrale agenda gestaan om te bespreken met diverse gesprekspartners om in de praktijk te monitoren hoe de uitvoering verloopt. De gemeente geeft aan dat er in 2020 wel veel individuele gesprekken zijn gevoerd met schooldirecteuren en locatieleiders van de vve-instellingen. Uit deze gesprekken blijkt dat vve-instellingen behoefte hebben aan een terugkoppeling van schooldirecteuren nadat een 'warme' overdracht heeft plaatsgevonden. Hier ligt nog een kans om de doorgaande lijn tussen vve-instellingen en schoolbesturen te versterken. De gemeente kan hier vanuit haar regierol aanvullende afspraken over maken met alle betrokken partijen.

Er zijn geen resultaatafspraken gemaakt

De standaard resultaten beoordelen we als Onvoldoende. De gemeente heeft geen afspraken gemaakt met de schoolbesturen over wat de resultaten van de vroegschoolse educatie moeten zijn. Daardoor voldoet de gemeente niet aan artikel 167, lid 1b van de WPO. De gemeente ontvangt hiervoor een herstelopdracht. Het is van belang dat de resultaten meetbaar zijn zodat daadwerkelijk gemeten kan worden in hoeverre de gewenste resultaten bereikt worden. De afspraken zijn noodzakelijk om ervoor te zorgen dat deze kinderen met zo min mogelijk achterstand in groep 3 van de basisschool kunnen beginnen. De gemeente geeft aan dat dit onderwerp op de agenda stond van het nieuwe LEA 2020-2022, maar vanwege o.a. de COVID situatie niet kon doorgaan. De gemeente pakt dit zo snel als mogelijk op met het veld.

Er is een vve-coördinatie op gemeentelijk niveau aanwezig

Deze standaard waarderen we met een Voldoende. De gemeente beschikt over een heldere missie en visie ten aanzien van het gemeentelijk vve- beleid. De gemeente wilde beter in beeld brengen in hoeverre het beleid eind 2018 voldeed aan alle recente en komende beleidsontwikkelingen op het terrein van vve. Dit is aanleiding geweest om in 2019 een extern bureau in te huren en te onderzoeken hoe de gemeente de peuteropvang en vve in de toekomst (vanaf 2020) zou kunnen gaan subsidiëren. Naar aanleiding van de ontvangen adviezen heeft het College van B&W een besluit genomen over welk advies opgevolgd gaat worden vanaf 2020. Conform dit advies moet de vve kwaliteit in alle peuteropvanggroepen verplicht worden gesteld en gaat de gemeente deze kwaliteit bij alle aanbieders faciliteren. De gemeente geeft hiermee uitvoering aan haar regietaak. Er ligt nog wel een kans voor de gemeente om deze taak verder te versterken door naast de procesafspraken meer in te zetten op de inhoudelijke monitoring en aansturing op de kwaliteit van vve zodat er ook bijgestuurd kan worden als dat noodzakelijk is.

Vve-beleidscontext

Integraal vve-programma is aanwezig

Deze standaard waarden we met een Voldoende. In de gemeente gebruiken de voorscholen een gecertificeerd vve-programma. Daarbij gebruiken de voorscholen ook een observatiesysteem voor het volgen van de brede ontwikkeling van peuters. De voorscholen moeten zich hierover verantwoorden bij de subsidieaanvraag, daarnaast houdt de GGD hier toezicht op. Om de doorgaande lijn te versterken ligt er nog een kans om aanvullende afspraken te maken met voorscholen en schoolbesturen over het gebruiken van hetzelfde integrale vve-programma en hetzelfde observatiesysteem.

De gemeente heeft geen eigen ouderbeleid

De standaard ouders waarden we als Kan beter, omdat de gemeente niet beschikt over een eigen beleid ten aanzien van ouders. Het gaat erom dat de gemeente zelf een actieve participatie van ouders van doelgroeppeuters inzet met als doel om achterstanden van peuters te voorkomen of te verminderen. Om dit goed te kunnen doen is het noodzakelijk dat de gemeente beschikt over een analyse van de ouderpopulatie en daar gericht beleid op gaat voeren. Binnen het huidige beleid van de gemeente is er nog te weinig aandacht voor; de rol van ouders, welk doel de gemeente wil realiseren, op welke wijze, welke concrete resultaten zij wil bereiken bij de ouders en hoe de gemeente evalueert in hoeverre deze doelen gerealiseerd zijn.

Er is aandacht voor de externe zorg

De standaard externe zorg waarden we met een Voldoende. De gemeente voert overleg met diverse partners om ervoor te zorgen dat er sprake is van een sluitend netwerk van zorgverleners zodat peuters en kinderen de optimale zorg en ondersteuning krijgen om zich te ontwikkelen. Sinds 2019 investeert de gemeente in een pilot. Deze pilot betreft het inzetten van een maatschappelijk werker voorschoolse voorzieningen bij de kernteams. Deze functionaris heeft de positie om het kernteam voor zorg te verbinden met de andere spelers in het veld. De bedoeling is dat er preventief en signalerend wordt ingezet om ervoor te zorgen dat deze peuters en kinderen zich zo optimaal mogelijk ontwikkelen en uiteindelijk niet in de jeugdzorg belanden. De pilot is vooralsnog verlengd tot juli 2021, daarna zal er een evaluatie plaatsvinden. Deze evaluatie zal laten blijken of dit in de toekomst verder uitgerold gaat worden.

De gemeente heeft afspraken over de interne kwaliteitszorg van voorscholen

De standaard interne kwaliteitszorg waarden we als Voldoende. De gemeente heeft in de geactualiseerde subsidievoorwaarden opgenomen dat de voorscholen die vve aanbieden zowel een tussentijdse- als een eindverantwoording moeten afleggen. De verantwoording is zowel inhoudelijk als kwantitatief en moet afgelegd worden conform het format dat de gemeente hiervoor beschikbaar

heeft gesteld. Daarnaast moeten de voorscholen hun eigen inhoudelijk jaarplan evalueren en als verantwoording indienen bij de gemeente. De gemeente kan dit punt verder versterken door op gemeentelijk niveau ook in beeld te brengen hoe het is gesteld met de interne kwaliteitszorg van alle locaties en in hoeverre dit aansluit bij de ambities van de gemeente.

De systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau kan versterkt worden

De standaard systematische evaluatie en verbetering waarderen we als Kan beter. De gemeente heeft eind 2018 een extern bureau ingehuurd om zich te buigen over het eerder gevoerde vve beleid in de gemeente. Dit heeft in 2019 geresulteerd tot een aangepaste subsidierегeling en een aangepaste aanpak die in zou moeten gaan vanaf 2020. De gemeente heeft hierin een eigen missie en visie. Er valt nog winst te behalen in de gezamenlijke overleggen met andere partners om een gedeelde missie en visie te hebben die leidend zijn voor formuleren en het realiseren van de gezamenlijke doelstellingen. Hoewel de gemeente beschikt over kwantitatieve gegevens en de verantwoordingsdocumenten van de voorscholen is het totaalbeeld nog niet compleet. De kwaliteit, de resultaten van het beleid (bijvoorbeeld bereik, kwaliteit van het aanbod, het effect op kinderen en de tevredenheid van ouders) worden door de gemeente nog niet afdoende systematisch gemonitord en geëvalueerd. De gemeente spreekt de intentie uit om dit te doen nadat het vastgestelde beleid uit 2019 volwaardig heeft gedraaid, vanwege de COVID situatie heeft dit proces vertraging opgelopen.

Vve-condities

Geen beoordeling van de basiskwaliteit van de voorscholen

Deze standaard beoordelen wij niet vanwege de uitzonderlijke omstandigheden. De gemeente heeft de GGD opdracht gegeven om de voorschoolse educatie bij de voorscholen jaarlijks te beoordelen. Bij slechts één locatie heeft deze beoordeling plaatsgevonden. Bij de andere locaties is dit niet gedaan vanwege de aangepaste inspectiecyclus van de GGD. De basisvoorwaarden vve zijn door de GGD in de gehele regio structureel niet onderzocht.

Er is een gemeentelijk vve-subsidiekader

Deze standaard beoordelen we als Voldoende. De gemeente heeft een subsidiekader beschikbaar. Aanbieders van voorschoolse educatie moeten onder andere voldoen aan het Besluit Basisvoorwaarden Kwaliteit Voorschoolse Educatie. Daarnaast is er nog een aantal aanvullende voorwaarden conform het beleid van de gemeente waaraan de voorscholen moeten voldoen voordat ze in aanmerking komen voor de subsidie.

2.2. Afspraken vervolgtoezicht

Tekortkoming	Wat verwachten wij?	Wat doen wij?
Vve gemeente	... van de gemeente	
De gemeente realiseert niet voldoende aanbod voor voorschoolse educatie waar kinderen met een risico op een achterstand in de Nederlandse taal kunnen deelnemen aan voorschoolse educatie. De gemeente voldoet hiermee niet aan de wettelijke eis (art. 166, lid 1 van de WPO).	De gemeente zorgt uiterlijk in oktober 2021 voor voldoende aanbod voor voorschoolse educatie en stuurt ons uiterlijk 1 november 2021 een overzicht van het aantal doelgroepeuters in de gemeente op grond van de eigen doelgroepdefinitie, het aantal kindplaatsen met voorschoolse educatie dat is gerealiseerd en het non- bereik.	Wij controleren in november 2021 of het aanbod voorschoolse educatie voldoende is en laten dit weten aan de gemeente.
De gemeente heeft afspraken over de wijze waarop doelgroepkinderen worden toegeleid naar de voorschoolse en vroegschoolse educatie. Desondanks verloopt toeleiding nog niet soepel omdat een deel van de peuters nog niet wordt bereikt. Daarmee voldoet de gemeente nog niet aan de wettelijke eis (art. 167, lid 1a onder 2 van de WPO).	De gemeente brengt in beeld of de gemaakte afspraken over het begeleiden van ouders die zich ondanks een indicatie niet melden bij voorschoolse voorziening worden nageleefd en verklaart waarom de toeleiding nog onvoldoende toereikend is zodat de gemeente zich hier alsnog maximaal voor kan inspannen.	Wij controleren in november 2021 of de gemaakte afspraken en de naleving over de toeleiding voldoende zijn en geven een terugkoppeling aan de gemeente.
De gemeente maakt geen afspraken met de schoolbesturen over wat de resultaten van vroegschoolse educatie moeten zijn. De gemeente voldoet hiermee niet aan de wettelijke eis (art. 167, lid b van de WPO).	De gemeente spreekt met de schoolbesturen af wat de resultaten van vroegschoolse educatie moeten zijn en stuurt ons uiterlijk 1 november 2021 de gemaakte afspraak toe.	We controleren in november 2021 of de gemaakte afspraken over de resultaten van vroegschoolse educatie voldoende zijn en geven een terugkoppeling aan de gemeente.

3. Reactie van de gemeente

De gemeente Pijnacker-Nootdorp heeft zich de afgelopen jaren ingespannen voor de harmonisatie van het peuterstelsel: het op elkaar afstemmen van kwaliteitseisen voor peuterspeelzalen en kinderopvang.

We hebben hiermee een toereikend en financieel toegankelijk aanbod van peuteropvang, waarbij niet alleen doelgroeppeuters, maar alle peuters het hoogste kwaliteitsniveau aangeboden krijgen in gemengde groepen.

De gemeente heeft bewust gekozen om peuteropvang aan te bieden in gemengde groepen met op alle groepen de hoogste (VVE) kwaliteit en investeert jaarlijks een bedrag van circa € 730.000, waarvan wij naast de uitkeringen van het Rijk circa € 423.000 per jaar bijpassen uit eigen middelen. In een VVE-groep zitten zowel doelgroepkinderen als niet-doelgroepkinderen, zodat de kinderen van elkaar kunnen leren en segregatie wordt voorkomen. Alle groepen hebben dit VVE-niveau, waarbij de niet-doelgroepkinderen twee dagdelen en de doelgroepkinderen vier dagdelen per week komen.

Met ingang van 1 januari 2020 werken we met een nieuwe subsidieregeling die gebaseerd is op de norm van 960 uur voorschoolse educatie voor doelgroeppeuters van 2,5 tot 4 jaar oud. Op basis van deze subsidieregeling, zijn aanbieders verplicht te werken op VVE-niveau, waaronder wordt verstaan dat:

- a.** aanbieder werkt met een programma volgens artikel 5 Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie dat is gericht op het gestructureerd en samenhangend stimuleren van de ontwikkeling op het gebied van taal, rekenen, sociaal-emotionele- en motorische vaardigheden;
- b.** aanbieder werkt aantoonbaar samen met basisscholen, gericht op het realiseren van een doorgaande leer- en ontwikkelingslijn; dit blijkt uit afstemming van activiteiten en afspraken over zorg voor kinderen, overdracht, ouderbetrokkenheid en anderstaligen;
- c.** aanbieder werkt mee aan de resultaatafspraken VVE en Pijnacker-Nootdorp en levert gegevens aan voor de monitor uit het eigen kindvolgsysteem.

Daarnaast gelden nog de volgende verplichtingen:

- a.** VVE wordt uitgevoerd in gemengde groepen met maximaal 50% VVE-peuters per groep. Alleen met schriftelijke toestemming kan hiervan worden afgeweken.
- b.** Aanbieder VVE heeft doorgaande lijn VVE-afspraken gemaakt met scholen waar een substantieel aantal peuters instromen.
- c.** Aanbieder heeft met VVE-ouders een overeenkomst opgesteld over rechten en plichten als VVE-ouders over in ieder geval de afname van het aantal uren VVE.
- d.** Aanbieder is deelnemer aan door de gemeente geïnitieerde overleggen.

e. Aanbieder VVE neemt deel aan relevante overleggen over zorg VVE-kinderen.

Hoewel het niet wettelijk is voorgeschreven, realiseren we in onze gemeente rond alle scholen zogenaamde integrale kindcentra. Deze kindcentra brengen onderwijs en opvang samen. Het doel is een rijke ontwikkelingsomgeving te creëren voor kinderen van 0-12 jaar, met een doorgaande lijn.

Daarnaast investeren we vanuit eigen middelen in de externe zorg in de vorm van maatschappelijk werk voorschoolse voorzieningen. Deze functionaris heeft de positie om het kernteam voor zorg en de KO organisaties te verbinden met de andere spelers in het veld.

De inspectie noemt drie verbeterpunten waarop actie van de gemeente wordt verwacht:

1. De gemeente realiseert niet voldoende aanbod voor voorschoolse educatie waar kinderen met een risico op achterstand in de Nederlandse taal kunnen deelnemen aan voorschoolse educatie.

Wat hebben we de afgelopen jaren gerealiseerd?

Met de in 2020 vastgestelde Lokaal Educatieve Agenda 2020-2022, hebben we de ambitie geformuleerd om kinderen met een risico op een achterstand als gevolg van omgevingsfactoren, beter voorbereid in groep 3 te laten starten. Hiervoor hebben we een gespreid en kwalitatief hoogwaardig aanbod van 960 uur voorschoolse educatie als doel gesteld, waarbij 95% van de doelgroeppeuters daar gebruik van maakt.

In 2020 hebben we daadwerkelijk een gespreid en kwalitatief hoogwaardig aanbod van 960 uur voorschoolse educatie in onze gemeente gerealiseerd. In 2019 was het bereik onder doelgroeppeuters ongeveer 65% en inmiddels is dat in 2020 toegenomen tot circa 82%.

Wat gaan we nog realiseren?

Om onze ambitie in de periode van de Lokaal Educatieve Agenda waar te maken, gaan we voor het zomerreces van 2021 met de Stichting Jeugdgezondheidszorg en de opvanginstellingen afspraken maken, die ervoor moeten zorgen dat nog meer doelgroeppeuters gebruik gaan maken van het hoogwaardig aanbod dat in onze gemeente beschikbaar is. Waar doelgroeppeuters niet gebruikmaken van het aanbod, gaan we achterhalen wat de reden daarvan is.

2. De gemeente heeft afspraken over de wijze waarop doelgroepkinderen worden toegeleid naar de voorschoolse en vroegschoolse educatie. Desondanks verloopt toeleiding nog niet soepel, omdat een deel van de peuters nog niet wordt bereikt.

Wat hebben we gerealiseerd?

In onze Lokaal Educatieve Agenda 2020-2022 hebben we aangegeven dat we een optimaal bereik van doelgroepeuters nastreven, waarbij we pas tevreden zijn als we 95% weten te bereiken. Hierover zijn afspraken gemaakt met de actoren in het veld. Als gevolg van de coronacrisis en daardoor andere prioriteiten bij kinderopvang en de jeugdgezondheidszorg, hebben we nog niet het benodigde toeleidingsprotocol kunnen implementeren.

Wat gaan we nog realiseren?

We gaan voor het zomerreces van 2021 in overleg met de Stichting Jeugdgezondheidszorg en de opvang de afspraken doornemen en waar nodig herijken. Uiteraard zullen we de voortgang monitoren, zodat verbetering zichtbaar en merkbaar wordt.

3. De gemeente maakt geen afspraken met de schoolbesturen over wat de resultaten van vroegschoolse educatie moeten zijn.

Wat hebben we gerealiseerd?

Omdat het om een relatief klein aantal kinderen in onze gemeente gaat, dat bovendien op veel verschillende scholen terecht komt, zijn daar onder andere op verzoek van het onderwijs in het verleden geen afspraken over gemaakt. Wel hebben we resultaatafspraken met kinderopvang en primair onderwijs op het gebied van overdracht van voorschool naar vroegschool.

In de Lokaal Educatieve Agenda hebben we als ambitie opgenomen, dat we kwalitatief hoogwaardige VVE realiseren, waarbij we haalbare en meetbare resultaatafspraken willen formuleren met opvang, onderwijs, jeugdgezondheidszorg en de gemeente en een heldere procedure voor jaarlijks waarderend dialoog over de gezamenlijke inzet op VVE. Dit is door corona nog niet van de grond gekomen.

Wat gaan we nog realiseren?

Binnen de ambitie van onze Lokaal Educatieve Agenda gaan we voor het zomerreces in gesprek met de betrokken actoren, om binnen onze mogelijkheden tot afspraken met genoemde partijen te komen.

De inspectie noemt nog twee onderdelen die beter zouden kunnen; ouderbetrokkenheid en het systematisch monitoren.

Ouderbetrokkenheid bij 0-12 jaar is een belangrijk aspect in onze Lokaal Educatieve Agenda, waarbij het veld vooral een rol ziet voor zichzelf om dat vorm te geven. Daarom noemen we dit in de Lokaal Educatieve Agenda een passief thema, waarbij de instellingen de verantwoordelijkheid nemen beleid te ontwikkelen voor de betrokkenheid van ouders en dat uit te voeren.

In het tweede kwartaal van 2021 agenderen we de door de inspectie genoemde onderwerpen voor het overleg met onderwijs, opvang en jeugdgezondheidszorg, waarbij ons streven is deze punten voor het eind van het jaar te realiseren. Daarbij bekijken we de mogelijkheden om de kwaliteit, de resultaten van het beleid (bereik, kwaliteit van het aanbod, het effect op kinderen en tevredenheid van ouders) systematisch te monitoren en te evalueren.

Ten slotte willen wij onze waardering uitspreken voor de meer dan buitengewone inzet van het onderwijs, de opvang en de jeugdgezondheidszorg de afgelopen periode, die nodig was als gevolg van de coronacrisis en spreken de wens uit om met deze partijen, in een weer wat meer normale situatie, verder aan de doelstellingen van onze Lokaal Educatieve Agenda 2020-2022 te werken.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

